Trafikförvaltningen
Trafikavdelningen

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2022-09-05

Ärende
TN 2022-0528

Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

Handläggare
Erik Norling
08-123 331 10
erik.norling@regionstockholm.se

Trafiknämnden
2022-09-27, punkt 10

Svar på skrivelse från Socialdemokraterna (S) angående medarbetarna i kollektivtrafikens trygghet

Ärendebeskrivning

Socialdemokraterna (S) har i skrivelse angående medarbetarna i kollektivtrafikens trygghet daterad 2022-05-23, ställt frågor kopplat till trafikförvaltningens åtgärder och i detta ärende återkommer trafikförvaltningen med förslag till svar på nämnda skrivelse.

Beslutsunderlag

Förvaltningschefens tjänsteutlåtande samt skrivelse (S) angående medarbetarna i kollektivtrafikens trygghet.

Förslag till beslut

Trafiknämnden föreslås besluta följande.

1. Skrivelsen anses besvarad

Förslag och motivering

Socialdemokraterna (S) önskar svar på sina frågor nedan. Trafikförvaltningens svar och övervägande redovisas nedan.

Följande frågor har ställts i skrivelsen:

1. Vilka arbetsmiljökrav relaterade till personalens trygghet ställer SL i upphandlingarna inom kollektivtrafikens olika områden?

   I pågående och kommande upphandlingar ställer trafikförvaltningen liknande krav som i befintliga avtal gällande att Trafikutövaren skall utföra sina åtaganden i enlighet med de lagar, förordningar och myndighetsföreskrifter samt eventuella kollektivavtal som vid var tid är tillämpliga på verksamheten och säkerställa att förhandlade kollektivavtal följs. Dessa kollektivavtal reglerar bl.a. ensamarbete, utbildning eller andra överenskommelser mellan arbetsgivare och arbetstagare som ökar personalens säkerhet.

   Utvalda specifika krav inom pågående och kommande upphandlingar är att Trafikutövaren ska samverka med intressenter såsom polisen, löpande utföra trygghetskartläggningar inom kollektivtrafiken vilket innebär okulärbesiktningar, nyckelpersonintervjuer och trygghetsvandringar för resenärer och personal. Ytterligare krav är att Trafikutövaren ska tillhandahålla personalen den utbildning som erfordras för att de ska kunna arbeta säkert inom kollektivtrafiken.

2. Hur följs efterlevnaden av kraven upp?

   Trafikutövarna ska löpande (minst månadsvis) rapportera till SL hur verksamheten bedrivs och avlöper, innefattande uppgifter om bl.a. säkerhets- och trygghetsrelaterade händelser. Trafikutövaren är skyldig att på eget initiativ kontinuerligt avhjälpa brister i utförandet av uppdraget om dessa skulle uppstå utifrån bl.a. trygghetsrelaterade händelser. Vid avvikelser som inte omhändertas skyndsamt eller Trafikutövaren brister i uppfyllande av åtaganden har beställaren rätt att utkräva påföljder enligt uppdragsavtalen.

3. Vilka åtgärder vidtar SL respektive operatörerna för att förebygga hot och våldssituationer?

   För att erbjuda en trygg miljö för både ombordpersonal och resenärer beslutar och ansvarar trafikförvaltningen om ordnings- och trygghetsskapande resurser i form av ordningsvakter och trygghetsvärdar som fördelas av Trygghetscentral ("TryggC"). TryggC är

i drift dygnet runt alla dagar i veckan och leder och fördelar ordningsvakter, trygghetsvärdar och väktare inom hela kollektivtrafiken. TryggC samordnar också trygghetsskapande verksamhet med övriga samverkanspartners som exempelvis polis, kommuner/stadsdelar, frivilliga organisationer och Stadsmission och kräver deltagande av Trafikutövaren.

För att kunna leda och fördela arbetet finns trygghetskameror idag installerade på alla tunnelbanestationer och på de flesta av pendeltågsstationerna i länet. Kameror finns även i bussar, de flesta tunnelbanevagnar och de nya pendeltågen samt att fler kamerasatsningar pågår för att bl.a. öka tryggheten för resenärer och personal samt stödja den dagliga driften och ledningen av trafiksystemen.

I nya trafikavtal ingår även nya krav på introduktion/utbildning gällande trygghetsarbetet, där utbildningsmoment tillsammans med Trygghetscentralen är kravställda.

4. Hur ser incidentrapporterna ut ackumulerat på årsbasis de senaste 5 åren?

   Inrapporterade enskilda incidenter till trygghetscentralen om hot och våld mot personal på årsbasis enligt nedan;

År	2018	2019	2020	2021	2022**
Påstigande per dag*	3	3	2	2	2
Ombordpersonal	209	187	144	130	58
Personal totalt	350	302	206	228	116

* antal i miljoner
** T.o.m. 2022-08-01

David Lagneholm
Förvaltningschef

Erik Norling
Chef trafikavdelningen

Region Stockholm
Trafiknämnden

Socialdemokraterna
I STOCKHOLMSREGIONEN

SKRIVELSE
2022-05-23

Skrivelse om medarbetarna i kollektivtrafikens trygghet

Kollektivtrafikens medarbetare arbetar outtröttligt för att samhället ska fortsätta att fungera varje dag hela året runt.

Medarbetarna befinner sig ofta i situationer där de träffar många människor varje dag (beroende på vad de arbetar med) och är bland de mest utsatta för hot och våld.

Innan pandemin slog till planerade arbetsmiljöverket att göra en riktad inspektion mot just hot och våld inom kollektivtrafiken. Den har blivit framflyttad och genomförs nu under april – december 2022. Syftet från verket är att bidra till ett förebyggande arbetsmiljöarbete när det gäller hot- och våldsrisker i kollektivtrafiken, samt att stärka den organisatoriska och sociala arbetsmiljön.

Anledningen till den riktade inspektionen är att medarbetare i kollektivtrafiken är särskilt utsatta och ofta ligger i topp eller nära toppen av listan över antalet anmälda arbetsolyckor orsakat av hot och våld.

Medarbetarna är den viktigaste resursen som kollektivtrafiken har. Utan dem stannar verksamheten. Att kräva, följa upp och säkerställa god arbetsmiljö är därför av yttersta vikt.

Mot bakgrund av ovanstående vill vi ställa följande frågor:

1. Vilka arbetsmiljökrav relaterade till personalens trygghet ställer SL i upphandlingarna inom kollektivtrafikens olika områden?
2. Hur följs efterlevnaden av de kraven upp?
3. Vilka åtgärder vidtar SL respektive operatörerna för att förebygga hot och våldssituationer?
4. Hur ser incidentrapporterna ut ackumulerat på årsbasis de senaste 5 åren?